

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARINING OILA BILAN HAMKORLIK ISHLARINI INNOVASION YONDASHUV ASOSIDA TASHKIL ETISH YO'LLARI

Rahimova Moxinora Xoshimjanovna
Andijon davlat pedagogika instituti, o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotining oila bilan hamkorlik ishlarini tashkil etish masalalari, bunda tarbiyachi va ota-onalar o'rtasida amalga oshiriladigan ta'lim-tarbiya jarayonlari va muloqot turlari, ota-onalar yig'ilishlarini tashkil etishga qo'yilgan taablar, tarbiyachi faoliyati, umumiy ota-onalar yig'ilishlarini o'tkazish tartibi, ularning natijadorligini ta'minlash yo'llari haqida ma'lumotlar va metodik tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: hamkorlik, o'zaro muloqot, munosabat, ota-ona, seminar, konferensiya, teatrlashtirilgan tomoshalar, fotoko'rgazlamalar, ota-onalar yig'ilishi

Аннотация. В данной статье даны сведения и методические рекомендации по вопросам организации работы дошкольной образовательной организации по сотрудничеству с семьей, включая виды учебно-воспитательных процессов и диалога, осуществляемого между воспитателем и родителями, таабс, которые ставятся на организацию родительских собраний, деятельность воспитателя, порядок проведения общих родительских собраний, пути обеспечения их результативности.

Ключевые слова: сотрудничество, взаимодействие, отношения, воспитание детей, семинар, конференция, театральные представления, фотовыставки, родительское собрание

Annotation. This article provides information and methodological recommendations on the issues of organizing cooperation of the preschool organization with the family, on educational processes and types of communication carried out between the educator and parents, on the activities of the educator, the procedure for conducting general parent meetings, ways to ensure their effectiveness.

Keywords: cooperation, interaction, attitude, parent, workshop, conference, theatrical performances, photo exhibition, parent meeting

Farzand - oilaning quvonchi, ota – onaning tayanchi, jamiyatning hayotbaxsh kuchi. Hayotning birinchi yilidan boshlab bola shaxsini shakllantirish, ya'ni uning tarbiyasi bilan shug'ullanish oilaning asosiy vazifasidir. Oila jamiyatning boshlang'ich bo'g'ini bo'lib, unda yangi inson vujudga keladi, bu kichik ijtimoiy guruh bola uchun dastlabki hayot maktabidir. Ota – onalar bolaning birinchi tarbiyachisi va o'qituvchisidirlar.

Bolani barkamol shaxs sifatida shakllantirish, uning ma'nan va aqlan yetuk bo'lib yetishishiga, davlat va jamiyatimizning ravnaqiga munosib hissa qo'shishiga erishning eng muhim shartlaridan biri ota-onalar bilan hamkorlik ishlarini olib borishdir. Ushbu hamkorlikdagi ishlar samarali bo'lishi va bolaning har tomonlama rivojlanishiga haqiqatan ham hissa qo'shishi uchun maktabgacha ta'lim tashkilotlari pedagoglari oilalar o'rtasida o'zaro munosabatlarni mustahkam o'rnatishlari zarur.

Ota-onalar bilan hamkorlik qilish uzoq davom etadigan mashaqqatli mehnat hisoblanib, bu jarayon quyidagi shakllarda tashkil etiladi:

- umumiy va guruh ota-onalar yig'ilishlari;
- ota-onalar ishtirokidagi mashg'ulotlar;
- fotoko'rgazmalarni birgalikda yaratish;
- ochiq eshik kunlari;
- seminarlar;
- birgalikdagi ekskursiyalar;
- teatrlashgan tomoshalar;
- konferensiyalar;
- telegram;

Tarbiyachining oila bilan ishlashning turli shakllaridan foydalanishi ota-onalarning maktabgacha ta'lim tashkilotiga ishonchini uyg'otishga imkon beradi.

Umumiy va guruh ota-onalar yig'ilishlari.

Guruhli ota-onalar yig'ilishi – bu tarbiyachilar va ota-onalar jamoasi bilan hamkorlikning ta'sirchan shakli, ularning bolalarni tarbiyalashdagi vazifalari, mazmuni va metodlari bilan tashkiliy tanishishlari shaklidir.

Ota-onalar bilan hamkorlikning eng samarali shakllaridan bo'lib ota-onalarning istak-xohishlarini inobatga olish bilan turli xil mavzularda tashkil etiladigan mavzuli ota-onalar yig'ilishi sanalishi mumkin. Masalan, "Mehr va e'tibor bola parvarishida muhim omil", bu yerda bolalarni tarbiyalashda onaning tutgan o'rni, onalar tabiiy tarbiyachi ekanligi, bolalarning o'z onalariga yozgan tavsiyanomalarini eshitish va tahlil

qilish mavzular yoritiladi.

Natijadorligi:

Ota-onalar bolalarni parvarish qilishda, bolalarni tarbiyalashda, farzandlari bilan munosabatlaridagi o'z tajribasini boyitadilar

“Bolalarimizga kitob o'qish, ertak so'zlash va she'r yodlashni o'rgatamiz” mavzusidagi yig'ilishda bolalarni har tomonlama barkamol, zukko bo'lib shakllanishlarida badiiy kitoblarning tutgan o'rni, bolalarni tarbiyalash va ta'lim berishda kitobning ahamiyati haqida tavsiyalar berish mumkin.

Ota-onalar majlisida pedagoglar ota-onalarga turli savollar bilan murojaat qilishlari mumkin:

Bolaga necha yoshdan boshlab kitob o'qib berish kerak?

Bolada kitobga bo'lgan qiziqishni qanday o'yg'otish kerak?

Kitob o'qishni qanday tashkil qilish lozim?

Tinglash bolada zavq o'yg'otishi uchun nima qilish kerak?

Qanday qilib faol kitobxonni tarbiyalash lozim?

Bolaga necha marta o'qib berish kerak?

Necha yoshgacha bolaga kitob o'qib berish kerak?

Pedagog ota-onalarni savol-javobda faol qatnashishlariga undab javoblarni to'ldiradi.

Shunday qilib, tashkil etilgan mavzuli yig'ilishda ota-onalar bolalarning nutqini rivojlantirishda badiiy adabiyot zaruratiga ishonch hosil qiladilar; ota-onalar bolaga kitob o'qib berishda tanlangan kitoblarning bolaning yoshi, qiziqishlari, dunyoqarashi, shuningdek, hissiyotlariga mos bo'lishi kerakligi, bolalarni ota-onalari bilan birgalikda badiiy asarni sahnalashtirish va rollarga bo'linib ijro etish mavzulari yoritiladi.

Natijadorligi:

Ota-onalar bolalar kitobi - bu bola uchun shunchaki ermak emas, u atrof-olam haqidagi ma'lumot manbai, uning intellektual, hissiy va ma'naviy madaniyatini shakllantirish vositasi bo'lib xizmat qilishini, kitob o'qish bolada charchoq yoki zerikish holatini yuzaga keltirmasligi kerakligini tushunadilar. Farzandlarini badiiy adabiyotga bo'lgan qiziqishlari va ishtiyoqini rivojlantirishga harakat qiladilar, bolalar bilan ertakni sahnalashtirishda qatnashadilar, rahbarlik qiladilar.

Adabiy asarni sahnalashtirishda ishtirok yetish istagini shakllanadi. Adabiy asar lavhalarini sahnalashtirishda qatnashadilar. Ertak eshitish, uni tahlil qilish orqali bolalarda botirlik, kamtarlik, rostgo'ylik, mehnatsevarlik kabi fazilatlar tarbiyalanadi.

“Bolalar va sog'lom turmush tarzi”, “Kun tartibining bola rivojlanishidagi o'rni” davra stollari atrofidagi munozaralar jarayonida ota-onalar bilan birgalikda bolalarning sog'lom turmush tarzini yo'lga qo'yish uchun albatta, kun tartibiga rioya qilish, to'g'ri ovqatlanish, sport bilan shug'ullanish, shaxsiy gigena qoidalariga rioya qilish zarur sog'lom turmush tarziga jalb etilishi masalalari muhokama qilinadi.

Natijadorligi:

Ota-onalar bolalar hayotida kun tartibining ahamiyati, uning eng muhim tarkibiy qismlari ovqatlanish, jismoniy faollik, uyqu, toza havoda sayr, o'yinning ahamiyati, shaxsiy gigiyenaga rioya qilish turli kasalliklarni yuqishiga yo'l qo'ymaslik, har kuni ichki kiyimlarini almashtirish, shaxsiy gigiyena qoidalariga rioya qilish, birgalikda sport mashqlarini bajarishni odatiy kun tartibiga aylantiradilar.

Qo'llanilgan metodikalar:

Tushuntirish metodi. Pedagoglar ota-onalar maslisida oddiy va tushunarli tildan foydalanishlari lozim. Pyedagoglar boshqa mutaxassislar singari ba'zan boshqa odamlar tushunmaydigan atamalar va so'zlashuv uslublaridan foydalanishlari mumkin. Bizning maqsadimiz oilalarni o'z bilimlarimiz notiqlik mahoratimiz bilan hayratda qoldirish emas, balki ular uchun tushunarli va oddiy holatda muloqotga kirishishdir.

Savol-javob metodi. Pedagoglar ota-onalar majlisida ochiq savollardan foydalanishlari maqsadga muvofiqdir.

Uyda ota-onalar bolalariga “Oltin tarvuz” o'zbek xalq ertagini o'qib bersalar bolalariga quyidagi savollarni berishlari mumkin:

1. Senga ertakdagi qaysi qahramon yoqdi? Nega?

2. Seningcha, kambag'al dehqon laylakka rahmi kelganidan qanotini davoladimi yoki mukofot olish uchunmi? (To'g'ri aytayapsan, dehqonning laylakka rahmi keldi va chin dildan unga yordam berdi. Laylak menga mukofot beradi, degan gap uning xayoliga ham kelmadi. Ko'rdingmi bolajonim, yaxshilik yerda qolmaydi).

3. Laylak dehqonning yaxshiligi uchun qanday mukofotladi?

4. Boy-chi, laylakning oyog'ini sindirganida, unga rahmi keldimi yoki xursand bo'ldimi? (To'g'ri aytding, boy laylakning oyog'ini sindirganidan achinmadi, unga rahmi kelmadi, aksincha, laylak menga mukofot beradi, zo'r ish qildim, deb xursand bo'ldi.)

5. Nega boyning tarvuzidan tilla emas qovoqarilar chiqibdi?

Pedagoglar ota-onalarga ertak yuzasidan quyidagi topshiriqlarni berishlari mumkin:

Topshiriqlar:

1. Bola bilan yaxshilik haqida suhbatlashing, qanday yaxshi ishlar qilganini so'rang, uning qalbida ezgulik, rahm-shavqatli bo'lish kabi insoniy fazilatlarga nisbatan mehr uyg'otishga xarakat qiling.

2. Bola bilan birgalikda katta-kichik tarvuzlar rasmini tomosha qiling, eng katta va eng kichik tarvuzni topishni, qo'l xarakatlari orqali tarvuzning katta va kichikligini ko'rsatishni ayting.

Z. Ertakdagi oltin tarvuzlar (katta, kichik shaklda) rasmini chizishni, bo'yashni taklif qiling.

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash joizki, maktabgacha ta'lim tashkilotlarining oila bilan hamkorlik ishlarini innovasion yondashuvlar asosida tashkil etishning o'ziga xos jihatlari bugungi kun tarbiyachisida kuchli bilim, mahorat va kasbiy kompetentlik talab qiladi. Yuqorida tavsiya etilgan metodikalarni ta'lim-tarbiya jarayonidagi innovatsion yondashuvlar asosida tadbiq etish maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyalanuvchilarida hayotiy ko'nikmalarni shakllantirishga xizmat qiladi. Ularni mustaqil va tanqidiy fikrlashga, hamkorlikda ishlashga, bilimlarini oshirib borishlariga o'rgatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

Komarova, O.A. Razvitiye u pedagogov DOO navikov lichnostno oriyentirovannogo vzaimodeystviya [Tekst] /O.A.Komarova, Ye.V.Kovalskaya //Spravochnik starshego vospitatelya. – 2012. – № 11. – S. 36–39.

Maksimova, N.V. Organizatsiya "Maminoy shkoly" /N.V.Maksimova // Upravleniye DOU. – 2012. – № 6. – S. 88–99.

Serbina, T.Yu. Povysheniye pedagogicheskoy kompetentnosti roditeley v voprosax fizicheskogo vospitaniya detey rannego vozrasta /T.Yu. Serbina //Doshkolnaya pedagogika. – 2011. – № 10. – S. 60–61.